

-TUDOMÁNYNÉPSZERŰSÍTŐ-

Az extrém takarítástól a Diogenész-szindrómáig: Hogyan függ össze a felhalmozás, a higiéniai válság, a hajléktalanság és az életveszély?

Lázár-Imre Erika

Káoszirtók, extrém takarítás

Kulcsszavak: kosz, szemét, gyűjtögetés, higiénia, extrém takarítás

Egy idős ember mentális és fizikai állapotának jelentős romlása vagy öngondoskodási képességének akár teljes elvesztése higiéniai krízisállapot kialakulásához vezethet. Sokan gondolják, hogy ha csak úgy döntenek, később viszik ki a szemetet, vagy éveken át őrizgetnek dolgokat, hiszen jó lehet még valamire, azzal nem veszélyeztetik magukat és környezetüket; ám manapság egyre gyakoribbak az olyan szélsőséges esetek, amikor akár kilakoltatásig és lincselésig vezethet egy ilyen élethelyzet.

Miért fontos ez a probléma, és hogyan kapcsolódik a gerontológiához?

Egyre több kutatási eredmény társadalmunk egyre rosszabb mentális és fizikai állapotáról ad számot, ez a jelenség fokozottan jelentkezik az időskorúakkal kapcsolatban, egyre több súlyos pszichés betegséggel küzdő öregkorú állampolgár kerül higiéniai és ennek következtében egzisztenciális válsághelyzetbe. Sokan közülük függőséggel élnek (alkohol, drog, internet, pornó, vásárlás, állatgyűjtés), olyanok is akik soha nem jutnak el orvoshoz, vagy azért, mert nem akarnak segítséget kérni, elfogadni, vagy mert senki nem figyel oda rájuk, nem gondoskodik róluk. Ezek az idősök gyakran a saját otthonukban teremtenek olyan környezetet, amely még egy állat számára is élhetetlen volna: Diogenész-szindróma alakulhat ki, vagy, ahogy a köznyelv mondja, “megeszi őket a kosz”.

Jómagam hivatalosan 2019 óta foglalkozom extrém takarítással, amikor saját céget megalapítottam; ám ez a vállalkozás mára valami sokkal többé nőtte ki magát, a küldetésemmé vált, hogy segítsek azoknak az idősöknek, akik valahogy átzuhannak a szociális háló résein, és mástól egyszerűen nem kapnak támogatást. Eleinte csak a tiszta otthon helyreállítása volt a cél a különböző megbízásaim esetében, aztán ahogy teltek az évek, egyre kaotikusabb ügyekbe vonódtam be. Egyre több esetben a cél már nemcsak a tisztaság, hanem a hajléktalanságtól való megmentés, sőt, az életmentés lett.

Úgy gondolom, olyan sajátos keresztmetszetét látom a mai magyar társadalomnak, amelyet kevesen, és a legtöbben bizony nem is szeretnének tudni róla. E törekvésem részeként 2024-ben belekezdtem egy projektbe Budapest több önkormányzati szervével, akikkel közösen dolgozunk azon, hogy a csatlakozó kerületekben feltérképezzük a bajt, segítsünk a méltatlan életvitelbe sodródott idősöknek, és mindebbe eredményesen bevonjuk a fiatal generációt is, hogy fenntartható, széleskörű javulás jöhesse létre közegészségügyi és társadalmi szinten egyaránt. Előadásomban ezt a projektet mutatom be általam, a munkám során készített videó- és fotófelvételek segítségével.